

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
Oddział Kolejowy w Gliwicach
Śląski Klub Znakarzy Tras Turystycznych
44-100 Gliwice, ul. Dubois 12

20.11.2010
wersja 3.1
strona 1/6

ŚLĄSKA SIEĆ TRAS ROWEROWYCH

KONCEPCJA

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

Założenia

ŚLĄSKA SIĘĆ TRAS ROWEROWYCH

KONCEPCJA

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

Założenia

Opracował:	mgr inż. Piotr Rościszewski ul. Kozielska 57/17, 44-121 Gliwice, tel. 32-238-32-90; 501-685-613	Podpis: Data aktualizacji:	2010-11-20
-------------------	--	---	------------

ZAŁOŻENIA

Podział tras i ich numeracja. Wykaz zawiera spis 1 międzynarodowej trasy rowerowej i 25 pierwszorzędnych (głównych), z których większość przekracza granicę województwa opolskiego. Ponadto spis zawiera blisko 200 tras drugorzędnych. Trasy istniejące zostały zaznaczone na schemacie linią ciągłą, zaprojektowane – linią przerywaną dłuższą, a planowane docelowo – linią przerywaną krótszą. Linią kropkowaną zaznaczono też trasy istniejące, które nie są zgodne z niniejszą koncepcją i powinny zostać dostosowane do niniejszej koncepcji w przypadku rozbudowy sieci.

Spis proponowanych tras nie jest zamknięty i podlega stałym modyfikacjom w przypadku znalezienia lepszych rozwiązań od dotychczasowych. Dla tras pierwszorzędnych (głównych) zarezerwowano numery tras od 1 do 100 (wspólnie z województwem śląskim), a dla tras drugorzędnych numery od 101 do 999 (na razie od 101 do 430).

Węzły regionalne. Większość tras pierwszorzędnych (głównych) rozpoczyna się lub przechodzi przez miejscowości nazwane węzłami regionalnymi, w których należy spodziewać się koncentracji ruchu rowerowego z uwagi na gęstość zaludnienia i atrakcyjność dla ruchu turystycznego. Są to następujące miejscowości: Opole, Brzeg, Głogówek, Głuchołazy, Kędzierzyn-Koźle, Kluczbork, Krapkowice, Namysłów, Nysa i Olesno.

Charakter tras i ich oznakowanie. Przebieg większości z proponowanych tras ma charakter orientacyjny i wymaga uściślenia. Z jednej strony powinny być uwzględnione potrzeby komunikacyjne poszczególnych gmin – trasy rowerowe powinny uwzględniać dojazdy z miejsca zamieszkania do pracy i na zakupy, a z drugiej strony powinny być uwzględnione walory krajoznawczo-rekreacyjne terenu, zarówno dla mieszkańców poszczególnych gmin jak i dla turystów przyjezdnych.

Przyjęto, że proponowane trasy rowerowe mają głównie charakter turystyczny, a w związku z tym powinny zostać oznakowane zgodnie z zasadami znakowania szlaków turystycznych PTTK, przy zastosowaniu znaków ujętych w Rozporządzeniu Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 lipca 2002 w sprawie znaków i sygnałów drogowych. Znaki tras krajowych mają kształt białego kwadratu, na którym namalowany jest rower i paski lub strzałki w 5 kolorach: czerwonym (C), niebieskim (N), zielonym (Z), żółtym (Y) i czarnym (S). Kolor paska uważany jest za kolor szlaku. Szlaki tego samego koloru mogą stykać się końcami, natomiast nie mogą rozwidlać się, krzyżować między sobą, ani też tworzyć pętli. Dla wszystkich tras rowerowych zaproponowano kolory tras zgodnie z powyższymi zasadami. Znaki trasy międzynarodowej mają również kształt białego kwadratu, lecz z zieloną obwódką, zielonym rowerem i numerem trasy „R9”. Szczegółowe zasady znakowania zostały ujęte w „Instrukcji znakowania szlaków i tras rowerowych” opracowanej przez Śląski Klub Znakarzy Tras Turystycznych przy Oddziale Kolejowym PTTK w Gliwicach jako rozwinięcie „Instrukcji znakowania szlaków turystycznych PTTK” z 2007 r.

Inne, lokalne trasy rowerowe nie wymienione w spisie, będą mogły być oznakowane kolorami nie kolidującymi z proponowanymi poniżej.

Przebieg tras. Załączone wykazy tras głównych i drugorzędnych wymieniają wszystkie miejscowości, przez które przebiegają proponowane trasy.

WĘZŁY REGIONALNE (krótka charakterystyka krajoznawcza)

Opole. Trasy 9, 18, 27, 51, 56, 60, 69 i 70.

Stolica województwa, liczy około 130 tys. mieszkańców. Położone nad Odrą. Gród w Opolu wzmiankowany przez Geografa Bawarskiego w połowie IX w., usytuowany był na wyspie Pasiece w miejscu zwanym Ostrówek. Kasztelania wzmiankowana w 1245 r. Od 1202 r. w księstwie górnośląskim Mieszka Piłtoniego, lokacja miasta w obecnym miejscu, tj. na prawym brzegu Odry przed 1217 r. wraz z otoczeniem miasta drewniano-ziemnymi wałami, z kościołem prawdopodobnie w miejscu obecnego kościoła poddominikańskiego. Od 1283 r. stolica odrębnego księstwa opolskiego i otoczenie miasta murami obronnymi. Od 1532 r. po śmierci księcia Jana II w bezpośrednim władaniu przez Habsburgów. W 1740 r. zajęte przez Fryderyka II i włączone do państwa pruskiego. W 1816 r. utworzono regencję (województwo) opolską, co spowodowało szybki rozwój miasta, przyśpieszony uprzemysłowieniem w ciągu XIX w. Co roku w Opolu odbywa się Festiwal Polskiej Piosenki.

Liczne zabytki w obrębie Starego Miasta. Gotycki kościół katedralny p.w. Znalezienia Krzyża Świętego z prezbiterium z 1447 r., W apsydzie południowej gotycki obraz Matki Boskiej Opolskiej, z Dzieciątkiem sprzed 1480 r. W Kaplicy Piastowskiej płyta nagrobna ostatniego Piasta Opolskiego Jana II Dobrego (1476-1532). Kościół p.w. Trójcy Świętej z wczesnogotyckim prezbiterium według tradycji sprzed 1280 r. Dawny klasztor franciszkanów rozbudowywany od 2. poł. XIII w. Obok gotycka kaplica św. Anny z 1309 r. z późnogotyckim sklepieniem gwiazdowym z 2. poł. XV w., z herbem księstwa w zworniku, w latach 1950-1959 przekształcona na mauzoleum Piastów Opolskich. Kościół i dawny klasztor dominikanów, znany jako "Kościół na Górcze". Gotycki kościół p.w. Matki Boskiej Bolesnej: prezbiterium z 1. poł. XIV w. Muzeum Śląska Opolskiego przy Małym Rynku 7, pierwotnie dwie kamienice z XVI w. Gotycka wieża, pozostałość Zamku Górnego z końca XIV w. Ratusz z XIV w., przebudowany, w obecnej formie neorenesansowy z lat 1818-1820. Domy w Rynku ustawione szczytowo, odbudowane do 1952 r. po zniszczeniach w 1945 r. w pierzei zachodniej nr 1, tzw. "Apteka pod Lwem", do 1532 r. własność książąt opolskich. Przy placu Daszyńskiego fontanna "Opolska Ceres" z 1907 r. Przy ul. Oleskiej 66 zespół wodociągów miejskich z 1896 r. Eklektyczny dworzec kolejowy z lat 1900-1910. Obiekty współczesne: amfiteatr, sztuczne lodowisko "Toropol", kryta pływalnia przy ul. Ozimskiej, hala widowiskowo-sportowa z 1968 r., Pomnik Bojowników o Wolność Śląska Opolskiego z 1970 r. Na wyspie Bolko park o charakterze lasu łęgowego i ogród zoologiczny.

Brzeg. Trasy 9, 57, 61, 69, 70 i 311.

Miasto położone nad Odrą, liczy około 40 tys. mieszkańców. Lokacja miasta w 1258 r. Od 1311 r. stolica księstwa brzeskiego, od 1. poł. XIV w. do 1675 r. w księstwie legnicko-brzeskim. W 2. poł. XVIII w. budowa twierdzy. W XIX i XX w. duży ośrodek przemysłowy. Zamek przebudowany na murowany około 1296 r., rezydencja książąt wrocławskich, następnie brzeskich i legnicko-brzeskich do 1675 r., przebudowa w stylu renesansowym w XVI w., po 1925 r. adaptacja na muzeum. Fasada bramna zamku z dekoracją rzeźbiarską, przedstawiającą popiersia Piastów. Na lewo od budynku bramnego zamku gotycka kaplica p.w. św. Jadwigi, pierwotnie kościół z lat 1368-1371, przebudowany około 1567 r. na mauzoleum Piastów brzeskich. Gotycki kościół p.w. św. Mikołaja z lat 1370-1416. Barokowy kościół p.w. Św. Krzyża z 1681 r., pojezuicki. Fragmenty murów miejskich

z końca XIII w. przy ul. Nadodrzańskiej. Dawna późnorenesansowa brama Odrzańska z 1596 r., przeniesiona w 1895 r. do parku przyzamkowego. Na północ i zachód od zamku zarysy fortyfikacji bastionowych z początku XVII w. Renesansowy ratusz z lat 1570-1577, na zrębach ratusza z XIV w. Renesansowy gmach gimnazjum z 1564 r., fundacji Jerzego II, kilkakrotnie przebudowany. Dawne koszary fryderycjańskie z lat 1781-1785. W obrębie starego miasta liczne domy z XVI-XIX w. w stylach renesansowym, barokowym i klasycystycznym, większość przebudowana, niektóre rekonstruowane. Nad Odrą, w sąsiedztwie Kępy Młyńskiej i Wyspy Jeżynowej zespół młynów przebudowanych na przełomie XIX i XX w.

Głogówek. Trasy 15, 34, 60, 242, 251 i 252.

Miasto nad Osobłogą, liczy około 6,5 tys. mieszkańców. Renesansowy zamek z lat 1561-1571, przebudowany w 1. poł. XIX., miejsce pobytu króla Jana Kazimierza w czasie Potopu Szwedzkiego. Przed zamkiem kamień upamiętniający pobyt w zamku kompozytora Ludwika van Beethovena. Ratusz z 1608 r. W pobliżu domy renesansowe i barokowe. Gotycki kościół p.w. św. Bartłomieja z barokową polichromią Franciszka Sebastianiego. Franciszkański kościół p.w. św. Franciszka, przy kościele Domek Loretański z 1630 r. obudowany kaplicą. Kościół cmentarny konstrukcji szkieletowej z 1705 r. Wokół Starego Miasta park założony w XVIII w. Na łąkach nad Osobłogą aleja dębowa z okazami o obw. do 550 cm.

Głucholazy. Trasy R9, 53, 55 i 60.

Prawa miejskie od XIII w. Od 2 połowy XIX w. Głucholazy zaczęły się rozwijać jako uzdrowisko. Obecnie leczy się tu choroby płuc i stany pozawałowe. Mury miejskie z 1350 r. Baszta Bramy Górnej z XIV wieku. Domy z XVII i połowy XIX wieku. Plebania z 1780 r. Gotycki kościół cmentarny z 1472 r.

Kędzierzyn-Koźle. Trasy (w Koźlu) 9, 15, 69, 70, 210, 211 i 226.

Miasto powstałe w 1975 r. z połączenia Kędzierzyna (prawa miejskie w 1951 r.) i Koźla (prawa miejskie w 1293 r., w latach 1281-1355 stolica księstwa), liczy 72 tys. mieszkańców. Ważny ośrodek przemysłowy, m.in. Zakłady Azotowe "Kędzierzyn", Zakłady Chemiczne "Blachownia", zakłady urządzeń chemicznych, fabryka maszyn, ważny węzeł kolejowy i duży port na Odrze. W czasie III powstania śląskiego miejsce zaciętych walk o węzeł kolejowy i port na Odrze. W centrum Kędzierzyna ratusz z 1926 r. Pomnik i cmentarz żołnierzy radzieckich poległych w 1945 r.

W Koźlu zespół zamkowy: budynek zamku z XIV w., baszta z fragmentami murów obronnych i przedzamcze z XVI w. W baszcie muzeum. Gotycki kościół p.w. św. Zygmunta z XV w., z prezbiterium i kaplicą sprzed 1414 r. W kościele obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, zwanej Kozielską z około 1420 r. Barokowy zespół klasztorny franciszkanów z kościołem p.w. Wniebowzięcia NMP oraz dawnym klasztorem z 1753 r. Zespół fortyfikacji twierdzy Koźle z XVIII w. Na prawym brzegu Odry rotunda Montalamberta z lat 1805-1807, zwana też fortem Fryderyka Wilhelma, wówczas najnowocześniejsza w Europie. Wieża ciśnień z 1902 r.

Kluczbork. Trasy 17, 26, 58, 101, 352 i 380.

Miasto nad rzeką Stobrawą, liczy około 27 tys. mieszkańców. Prawa miejskie w 1274 r. Zachowane średniowieczne rozplanowanie śródmieścia. Gotycki kościół p.w. Zbawiciela z XIV w., od reformacji ewangelicki. Baszta Krakowska z około 1600 r., przebudowana w XX w., obok Muzeum im. ks. Jana Dzierżona ze stałą wystawą pszczelarską. Pomnik Jana Dzierżona. Pomiędzy ulicami Sienkiewicza i Kołłątaja szpaler 17 cisów – pomnik przyrody. Neogotycki kościół katolicki z 1911 r.

Namysłów. Trasy 57, 58 i 59.

Miasto położone nad Widawą, liczy około 17 tys. mieszkańców. Miasto wzmiankowane w 1249 r. Gotycki kościół p.w. śś. Piotra i Pawła z XV w., przebudowany w XVI, XVIII i XIX w. Dawny kościół i klasztor franciszkanów z około 1420 r. Gotycki zamek z XIV-XVI w. zamieniony w 1895 r. na browar. Fragmenty murów obronnych z około 1500 r. Zachowany budynek bramny z 1534 r., powiększony w XVII w. Kamieniczki przyrynkowe z XVIII i XIX w. Ratusz z 1374 r., wielokrotnie przebudowywany.

Nysa. Trasy 16, 53, 57, 290 i 296.

Miasto nad rzeką Nysą, liczy około 49 tys. mieszkańców. Od połowy XIV w. do 1810 r. Nysa pełniła funkcję stolicy biskupiego księstwa nysko-otmuchowskiego. Mimo zniszczeń wojennych istnieje do dziś ponad 10 świątyń, z których na uwagę zasługują: gotycki kościół katedralny p.w. śś. Jakuba i Agnieszki, kościół p.w. św. Barbary, obecnie ewangelicki, barokowy kościół pokapucyński, barokowy zespół dawnego klasztoru Jezuitów oraz barokowy zespół poklasztorny Bożogrobców. Zachowane fragmenty średniowiecznych murów z dwoma wieżami bramami, licznie zachowane domy mieszkalne, a wśród nich budynek Starej Wagi oraz barokowy pałac biskupi - siedziba Muzeum. Barokowa fontanna z trytonem oraz tzw. Piękna Studnia z kratą ozdobną z 1686 r. Na cmentarzu grób wybitnego poety niemieckiego Józefa von Eichendorffa.

Na zachód od miasta Jezioro Nyskie z kompleksem rekreacyjno-wypoczynkowym.

Olesno. Trasy 17, 51, 52, 111, 401, 414 i 417.

Kasztelania wzmiankowana w 1274 r., miasto lokowane prawdopodobnie w 1275 r., liczy około 8 tys. mieszkańców. Układ ulic nieregularny. Ratusz z 1821 r., w ratuszu Muzeum im. Jana Jaronia. Gotycki kościół p.w. św. Michała z 1374 r., kilkakrotnie przebudowany. W miejscu zamku i późniejszego klasztoru augustianów plebania z 1659 r., przebudowana w XVIII i XIX w. W obrębie Starego Miasta domy z XVIII i XIX w. Przed Domem Kultury kamienny pręgierz z 2. poł. XVII w. Neobarokowy kościół p.w. Bożego Ciała z 1913 r. Kościół ewangelicki p.w. Krzyża Chrystusa z 1815 r. przy parku miejskim. Na północ od miasta drewniany kościół odpustowy p.w. św. Anny z 1518 r., część centralna gwiazdzista dobudowana w 1670 r., w ołtarzu głównym późnogotycki tryptyk z początku XVI w., wnętrze późnorenesansowo-barokowe z XVII w.